

потреба у створенні такої системи, яка забезпечує своєчасне отримання якісних та достовірних даних щодо пріоритетних напрямків фінансової діяльності підприємства, таким інструментом може виступати фінансовий контролінг.

Фінансовий контролінг включає в себе виконання наступних завдань: забезпечення своєчасності і повноти виконання фінансових зобов'язань перед державним бюджетом; виявлення внутрішніх резервів росту фінансових ресурсів, що також включає в себе підвищення рентабельності; контроль за дотриманням діючого законодавства і нормативних актів; контроль за валютними операціями на підприємствах, а також контроль за раціональним використанням фінансових ресурсів тощо.

З метою контролю за фінансовими потоками фізичних осіб необхідна розробка та прийняття закону про державний фінансовий контроль, в якому обов'язково потрібно передбачити чітку регламентацію процедури декларування доходів і витрат з боку як державних службовців, депутатів та інших осіб, уповноважених на виконання функцій держави, так і інших фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, працівників комерційних та державних структур, підприємств тощо [1].

Отже, поширення в Україні такої соціально-економічної проблеми, як тіньова фінансова діяльність суб'єктів господарювання являють собою суттєву перешкоду забезпеченню сталого розвитку економіки. Значною проблемою є те, що обсяги тіньової діяльності не можуть бути повноцінно враховані статистикою, розробка різноманітних методів обліку стає майже неможливим. Проте в кожній сфері діяльності необхідно шукати шляхи детінізації діяльності. Одним з таких способів є проведення фінансового контролінгу суб'єктів господарювання. Створення умов для виведення діяльності з тіні та усунення державних корумпованих структур можуть стабілізувати економічне становище в державі та посилити її місце у міжнародних відносинах.

Література:

1. Варналій З. С. Шляхи детінізації економіки України та її особливості. *Банківська справа*. 2007. №2. С. 56-57.
2. Черниш О. М. Тіньова економіка: особливості та шляхи легалізації. *Ефективна економіка*. 2009. №3. С. 10-14.
3. Шматковська Т. О., Тверда І. В. Тіньова економіка: дефініція, структура, причини виникнення та шляхи мінімізації. *Вісник Запорізького національного університету*. 2014. №1(21). С. 177-184.

ПУБЛІЧНІ ЕКОЗАКУПІВЛІ В УКРАЇНІ

Кавун Ю.Є.

*Науковий керівник: Халіна В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Для того, щоб попит змінювався на користь товарів та послуг з

покращеними екологічними характеристиками, важливо не тільки сприяти упровадженню енергоефективних та екологічних інновацій, технології більш чистого виробництва, а й визначити чіткі вимоги, правила та процедури для здійснення публічних екозакупівель (ПЕЗ).

Надання переваги відносно придбання товарів та послуг з покращеними екологічними характеристиками дозволить сформувати ринок «зеленої» продукції, системно збільшувати його ринкову долю що, у свою чергу, сприятиме розвитку екологічних технологій, інновацій та інвестицій.

ПЕЗ, або сталі закупівлі в Україні – явище відносно нове. Багато хто із замовників про нього чув, але сказати напевне, в чому полягає суть підходу, можуть далеко не всі.

Застосування вимог екологічних і соціальних стандартів разом із проведенням оцінки повної вартості життєвого циклу предмету закупівлі дозволяє досягти високої ефективності закупівлі.

Застосовуючи «зелені» публічні закупівлі, бюджетні організації встановлюють до предмету закупівлі вимоги технічних специфікацій щодо:

- безпеки та функціональних характеристик;
- ефективності використання енергії, водних та інших ресурсів під час експлуатації (використання) у поєднанні зі зниженням викидів забруднюючих речовин та парникових газів;
- зменшення відходів виробництва та споживання [1].

Особливо важливо враховувати повний життєвий цикл продукту або послуги. У випадку з товарами зазвичай враховується процес виробництва, а також термін придатності і можливість утилізації після завершення використання. У випадку з послугами враховуються системи і матеріали, що використовуються для надання послуг.

Щоб визначити, які товари і послуги повинні в першу чергу закуповуватись за «зеленим» принципом, потрібно враховувати [2]:

- обсяг закупівель (вартість і кількість державних контрактів);
- вплив на довкілля і правові зобов'язання, наприклад, зі зниження викидів парникових газів;
- ємність ринку і витрати на постачання екологічно безпечних товарів і послуг; наявність критеріїв та інших інструментів здійснення «зелених» закупівель.

Незважаючи на те, що втілення ідеї «зелених» закупівель є добровільним інструментом для використання в державній політиці і державні органи мають право обирати якою мірою їх реалізовувати, вони мають значні економічні, екологічні, соціальні переваги.

У зв'язку з цим, можна виділити ряд переваг, класифікувавши їх за різними критеріальними ознаками. Основні переваги застосування ПЕЗ представлено на рис. 1.

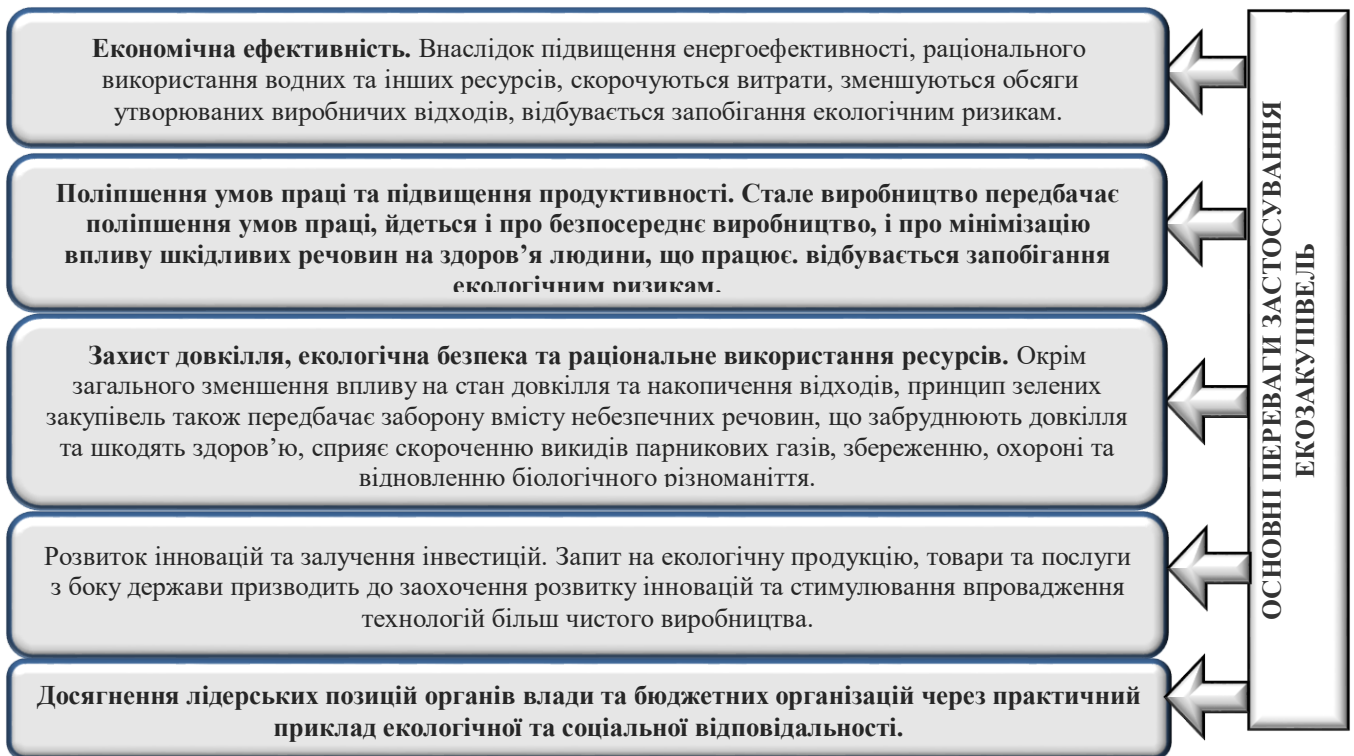

Рис. 1. Переваги застосування ПЕЗ [3-4]

ПЕЗ та принципи, на яких вони здійснюються, мають охоплювати усі етапи життєвого циклу товару (видобування ресурсів, власне виробництво, транспортування та логістика, використання продукту, утилізація чи переробка). В разі дотримання цих умов буде досягнута головна мета – розвиток та функціонування на принципах сталості.

Література:

1. Халіна В. Ю., Устіловська А. С., Вєтрова В. В., Гончаренко П. І. Адаптація механізму впровадження «зелених» закупівель до вітчизняних економічних умов. *Ефективна економіка*. №4. 2019. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7004>.
2. Настанова щодо застосування зелених закупівель в державному та приватному секторах економіки. Методичний посібник / Барановська В.С. та ін. К.: Інтерсервіс, 2013. 76 с.
3. Халіна В. Ю., Буцький В. О., Крицька К. С. Публічні екозакупівлі: організаційно-економічні засади впровадження та здійснення. *Економічний простір*. 2020. Вип. 154. 56-60.
4. Khalina V., Butskiy V., Ustilovska A. Ecoprocurement in road construction as a tool for sustainable development. Publishing House «ACCESS PRESS». 2020. P. 82-89.